

Legea zootehniei

În scopul reglementării relațiilor din sectorul zootehnic, îmbunătățirii și ridicării performanțelor animalelor de prăsilă, participării largi a întreprinderilor agricole și crescătorilor individuali de animale, asociațiilor profesionale ale acestora la schimburile interstatale și operațiunilor de import-export a animalelor și produselor de origine animalieră, dezvoltării concurenței în sectorul zootehnic și ridicării competitivității produselor de origine animalieră pe piața internațională,

în vederea ajustării și armonizării legislației la cerințele actelor normative de drept internațional, la care este parte Republica Moldova, reglementărilor europene și comunitare în domeniul zootehniei, în temeiul articolelor 66, 72, 126 din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

- (1) Prezenta lege reglementează relațiile privind organizarea instituțională și administrarea sectorului zootehnic, producerea, creșterea, nutriția, ameliorarea, selecția, reproducția și protecția animalelor, relațiile dintre stat și deținătorii de animale, particularitățile producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă.
- (2) Prezenta lege se aplică în relațiile societăților comerciale și altor întreprinderi, crescătorilor individuali de animale, asociațiilor profesionale ale crescătorilor de animale, indiferent de forma de proprietate și statutul juridic al acestora, care practică activitățile indicate la alin.(1).
- (3) Prezenta lege se aplică în activitățile indicate la alin.(1) privind animalele din speciile bovine, porcine, ovine, caprine, cabalină (ecvidee), păsări, iepuri de casă, animale de blană, albine, pești, viermi de mătase, alte specii de animale și a descendenților obținuți prin încrucișarea acestora.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

aditivi furajeri - ingrediente sau substanțe chimice care se adaugă la sortimentele furajere de baza sau la o parte din acestea, pe parcursul fluxului de fabricație a furajelor combinate, cu scopul de a satisface unele cerințe specifice, ca profilaxia și combaterea unor boli, stimularea ritmului de creștere și a producției, corectarea gustului și a mirosului;

ameliorarea animalelor - complex de acțiuni și metode de modificare a structurii genetice a populațiilor de animale supuse selecției în succesiunea generațiilor, în scopul obținerii animalelor și produselor animaliere de o calitate și productivitate mai performantă;

animal – organism viu care aparține speciilor bovină, porcină, ovină, caprină, cabalină (ecvidee), păsări, iepuri de casă, animale de blană, albine, pești, viermi de mătase, altor specii de animale, precum și a descendenților acestora, obținuți prin încrucișare, cu excepția animalelor sălbatice;

animal de reproducție – animal care aparține unei rase, linii pure sau metis, care este individualizat în sistem unitar de identificare sigură, simplă și permanentă pe tot parcursul vieții, sau a fost, se află sau poate fi luat în controlul performanțelor zootehnice și este înscris într-un registru genealogic oficial de selecție, are sau i se poate emite certificat de origine;

animal de reproducție de rasă pură - orice animal al cărui părinți și bunici sînt înregistrați într-un registru genealogic al rasei respective și în care el însuși este înregistrat sau poate fi înregistrat;

animal de reproducție hibrid - orice animal care provine dintr-o încrucișare planificată din rase sau specii diferite, inclusiv de rasă pură, dar apropiate genetic, cu condiția că este înregistrat într-un registru genealogic curent;

bonitare – aprecierea multilaterală a calităților productive și reproductive ale animalelor după un complex de caractere morfoproductive și determinarea în baza aprecierii a clasei respective;

certificat de identificare a resurselor de prăsilă - document tipizat, întocmit și eliberat de organizații autorizate, care confirmă, ca rezultat al controlului oficial, identitatea animalului și/sau resurselor de prăsilă;

certificat de origine a resurselor de prăsilă - document tipizat, întocmit și eliberat de organizații autorizate, în care sînt specificate originea (ascendentă) și performanțele de producție, ca rezultat al controlului oficial, pentru un animal de reproducție;

controlul performanțelor - procedeu de măsurare și stabilire a performanțelor productive ale animalului și calității produselor obținute de la acesta, efectuat și înregistrat de o organizație de stat, neutră și imparțială, sau de o organizație privată autorizată în acest scop;

depozit de reproducători – persoană fizică sau juridică, indiferent de forma de proprietate și statutul juridică, specializate în creșterea și întreținerea reproducătorilor masculi, destinați cu prioritate montei naturale dirijate și efectuate sezonier, în scopul recondiționării și folosirii economicoase pentru o perioadă mai lungă;

deținător de animale – persoană fizică sau juridică, indiferent de forma de proprietate și statutul juridic, care deține în proprietate, în posesiune sau în folosință permanentă ori provizorie animale în calitate de proprietar de animale și/sau deținător de exploatație, sau de îngrijitor temporar al animalelor, inclusiv conducătorii grupurilor de animale, ai mijloacelor de transport în care se află animale, precum și administratorii târgurilor sau expozițiilor de animale, taberelor de vară, fermelor de animale, centrelor de colectare a animalelor și unităților de sacrificare;

exploatație zootehnică - orice unitate de animale, construcție sau întreprindere în care sînt crescute, ținute sau manipulate animalele;

embrion - stadiu de dezvoltare a unui organism viu, de la faza de ou fecundat, parcurgînd toate fazele fiziologice naturale pînă la făt, cu constituirea organelor vitale;

hibridare - încrucișarea animalelor din rase sau specii diferite, dar apropiate genetic;

incubație - procedeu tehnologic care asigură dezvoltarea normală a embrionului din ou, în perioada caracteristică speciei, în scopul obținerii unui organism viu, normal dezvoltat;

individualizare - procedeu de stabilire a identității fiecărui animal astfel încît să poată fi recunoscut în orice împrejurare și în tot cursul vieții sale, pîna la ieșirea din sfera exploatații;

însămînțare artificială - procedeu tehnic de depunere a materialului seminal în porțiunea aparatului genital al femelei care asigură garanția fecundării;

fermă de prăsilă - - exploatație zootehnică, cu statut de persoană juridică, cu condiții optime de întreținere, furajare, nutriție, cazare, producere și păstrare a resurselor de prăsilă, inclusiv a animalelor de rasă pură sau aflate în experiment genetic, supuse lucrărilor de selecție, de la care se desprinde descendența animalelor de-a lungul generațiilor obținute în progres genetic;

fermă zootehnică - întreprindere de stat, municipală sau privată, inclusiv gospodărie țărănească (de fermier), care deține în proprietate și/sau în folosință terenuri cu destinație agricolă, construcții zootehnice, instalații, mașini agricole, alte utilaje și amenajări agrotehnice, utilizate pentru producerea, creșterea, nutriția, ameliorarea, selecția, reproducția și protecția animalelor;

furaj – produs de origine vegetală, animală, minerală, sau de sinteză care, prin folosirea în hrana animalelor, asigură desfășurarea normală a funcțiilor vitale și valorificarea potențialului de producție și reproducție al acestora;

furaj vegetal - cerealele, leguminoasele și plantele tehnice pentru boabe, gramineele, leguminoasele anuale și perene, precum și alte plante anuale destinate folosirii ca nutrețuri, masa verde, fibroase deshidratate natural și artificial, suculente, cît și produse care provin din producția secundară a culturilor realizate în teren arabil și din producția pășunilor, pajiștilor naturale și a pădurilor.

lucrări de selecție și reproducție - complex de acțiuni zootehnice și metode genetice de identificare a indivizilor dintr-o populație de animale, recunoscuți ca tipuri adecvate pentru reproducere în detrimentul tipurilor nedorite, care asigură creșterea productivității și ameliorarea calității animalelor și produselor animaliere;

material germinativ de origine animală - material seminal, ovule, embrioni sau alte elemente de reproducție obținute de la animale în scopul reproducerii și al înmulțirii;

material seminal - produsul glandelor sexuale ale unui reproducător autorizat, pentru a putea fi recoltat și preluat în vederea conservării capacității fecundate, pîna la folosirea lui la însămînțarea artificială a femelelor;

material biologic de reproducție testat - orice reproducător, material seminal, oua de incubație, ovule, zigoți și embrioni individualizați și înregistrați în registrele genealogice;

montă naturală - împerecherea masculului cu femela în condiții fiziologice naturale;

normă - conținutul în substanțe nutritive corelate proporțional, care să asigure necesarul unui animal timp de 24 de ore, atât pentru întreținerea funcțiilor vitale, cât și pentru obținerea producției;

nutriția animalelor - activitate zootehnică prin care se asigură utilizarea optimă a furajelor și altor resurse nutritive în scopul obținerii produselor animaliere;

ou de incubație - ou fecundat, normal constituit morfologic, care provine de la indivizi sănătoși și cu potențial genetic autentic valoros;

patrimoniu genetic - totalitatea populațiilor de animale, izolate reproductiv după rase sau grupate în linii pure de hibrizi, înregistrate oficial ca surse genetice valoroase pentru ameliorarea speciei din care fac parte;

pașaport individual pentru bovine - document oficial (registru genealogic) în care se înregistrează identitatea fiecărui animal din specia bovină;

pășune - teren cu destinație agricolă proprietate publică din domeniul public sau proprietate privată, acoperit cu vegetație ierboasă naturală (imașurile, pajiștile etc.), arborescentă, precum și terenurile semănate cu culturi furajere, care sînt utilizate pentru pășunat sau cosit;

premixtură furajeră - amestec uniform al uneia sau mai multor ingrediente împreună cu un suport furajer;

rație - amestecul de nutrețuri în cantități măsurabile, ce urmează a fi consumat de un animal în 24 de ore, respectînd normele stabilite științific;

registru de stat al animalelor - totalitatea datelor, organizate conform structurii conceptuale, care descriu caracteristicile de bază ale entităților și relațiile dintre acestea, destinate domeniului de aplicare;

registru genealogic de origine a resurselor de prăsilă - registru, fișier, dosar, bază de date sau suport informatic, inclusiv electronic, ținut de o organizație de stat sau privată autorizată, folosit ca instrument principal de inventariere și selecție a animalelor dintr-o rasă sau populație izolată reproductiv de-a lungul generațiilor, în care se înscriu performanțele productive și valorile de ameliorare ale acestora, cu indicarea tuturor ascendenților cunoscuți ai acestora, în scopul dirijării procesului de selecție în direcția dorită;

registru genealogic de origine a animalelor reproducătoare hibride - registru, fișier, dosar, bază de date sau suport informatic, inclusiv electronic, ținut de o organizație de stat sau privată autorizată, în care se înscriu animalele reproducătoare hibride, cu indicarea ascendenților acestora;

reproducător de rasă pură - orice animal ai cărui părinți și bunici sînt înscrși într-un registru genealogic al aceleiași rase și care, la rîndul său, este înregistrat, sau poate fi înscris în acest registru;

reproducător hibrid - orice animal care:

a) provine dintr-o încrucișare planificată:

- fie între reproducători de rasă pură aparținînd unor rase sau descendențe diferite;

- fie între animale care sînt rezultatul unei încrucișări între rase sau descendențe diferite;

- fie între animale aparținînd unei rase pure și uneia dintre categoriile indicate mai sus; și

b) este înscris într-un registru genealogic de origine a animalelor reproducătoare hibride

resurse de prăsilă - material biologic de prăsilă (animale, material seminal, inclusiv congelat, zigoți și embrioni individualizați, ovule, icre și larve de pește, ouă de pasăre de incubație, ouă de viermi de mătase, descendenții obținuți prin încrucișarea acestora și producția obținută de la acestea, înregistrate într-un registru genealogic de origine a resurselor de prăsilă) destinat reproducerii;

transfer de embrioni - biotehnologie pentru scurtarea intervalului între generații și accelerarea difuzării progresului genetic, prin utilizarea unor metode de înaltă tehnicitate la recoltarea și depunerea embrionilor de la donatoare genetic valoroase la reproducere, gazdă pînă la fătare;

unitate de însămînțări artificiale - complex de mijloace materiale, cu organizare și amenajări specifice, în care reproducătorii masculi selecționați și autorizați oficial sînt întreținuți și folosiți în scopul recoltării și conservării materialului seminal ce va fi distribuit pentru însămînțări artificiale;

valoare genetică - puterea de transmitere la urmași a performanțelor de producție ale unui animal cuprins în lucrările de selecție;

zootehnie - ramură a agriculturii, care include creșterea, nutriția, ameliorarea, selecția, reproducția și protecția animalelor.

Articolul 3. Patrimoniul zootehnic

Patrimoniul zootehnic al Republicii Moldova este constituit din efectivele de animale din speciile menționate la art. 1 împreună cu construcțiile aferente, bănci genetice, grene, resurse furajere, pășuni și fânețe naturale, bălți, lacuri, iazuri și bazine acvatice amenajate pentru piscicultură.

Articolul 4. Scopul și obiectivele legii

Scopul legii îl constituie consolidarea cadrului instituțional și crearea condițiilor organizatorice, economico-juridice favorabile dezvoltării stabile a sectorului zootehnic, care să asigure:

- a) ridicarea calității raselor și speciilor de animale existente;
- b) crearea de noi rase, tipuri, linii, crosuri și hibrizi de animale cu un înalt potențial productiv și competitiv;
- c) susținerea întreprinderilor agricole și crescătorilor individuali de animale, care implementează tehnologii avansate și proiecte inovaționale în domeniul creșterii, nutriției, ameliorării, selecției, reproducției și protecției animalelor;
- d) ridicarea calității produselor de origine animalieră, competitivitatea și exportul acestora pe piața internațională, inclusiv comunitară;
- e) protecția mediului, sănătății populației și animalelor în procesul exploatării animalelor, circulației interne și interstatale a animalelor și produselor de origine animalieră;
- f) creșterea productivității în sectorul zootehnic prin facilitarea schimburilor interstatale cu animale de reproducție din rasă pură;
- g) perfecționarea cadrului juridic și regulatoriu privind înregistrarea animalelor, crearea și ținerea registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă.

Articolul 5. Cadrul juridic și regulatoriu privind relațiile în sectorul zootehnic

- (1) Legislația în domeniul zootehniei se constituie din prezenta lege și din alte acte normative, adoptate în conformitate cu aceasta, precum și din actele normative de drept internațional, la care Republica Moldova este parte.
- (2) În scopul implementării prezentei legi, Guvernul, organul central de specialitate în domeniul agriculturii, autoritatea administrativă de supraveghere în domeniul zootehnic, după caz, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale și asociațiile profesionale ale deținătorilor și crescătorilor de animale, vor aproba, în limitele competenței, norme și condiții zootehnice și genealogice, norme cu caracter tehnic și aplicativ.
- (3) Prezenta lege stabilește, pentru fiecare caz aparte, limitele de reglementare pentru Guvern și/sau pentru Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și alte autorități ale administrației publice. Actele normative ale acestor autorități nu pot fi invocate în cazul în care nu corespund prevederilor prezentei legi.
- (4) Dacă există neconcordanțe între prevederile prezentei legi și prevederile actelor normative de drept internațional, la care Republica Moldova este parte, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6. Principiile generale de reglementare a relațiilor în domeniul zootehniei

Reglementarea relațiilor în sectorul zootehnic se bazează pe următoarele principii generale:

- a) neamestecul statului în activitatea economică curentă a deținătorilor și crescătorilor de animale, cu excepția cazurilor direct prevăzute de lege;
- b) supravegherea și controlul de stat a condițiilor de creștere, nutriție, ameliorare, selecție, reproducție, protecție și circulație juridică a animalelor;
- c) protecția mediului, siguranței publice și animalelor în procesul exploatării și circulației juridice interne și internaționale a acestora;
- d) ocrotirea ordinii de drept și promovarea unei dezvoltări stabile și durabile a sectorului zootehnic;
- e) stimularea cercetărilor științifice în domeniul zootehniei și producerii nutrețurilor;
- f) identificarea și înregistrarea de stat obligatorie a animalelor și resurselor de prăsilă;
- g) susținerea de către stat și autoritățile administrației publice locale a deținătorilor și crescătorilor de animale, a asociațiilor profesionale ale acestora;
- h) încurajarea comerțului interstatal cu animale de reproducție de rasă pură care asigură creșterea productivității și competitivității producției de origine animalieră autohtonă pe piața internațională;

i) recunoașterea, în procesul schimburilor interstatale, a controalelor efectuate oficial și a registrelor genealogice de origine a animalelor, ținute oficial în statele străine în conformitate cu legislația statului respectiv și principiile generale de drept internațional, în cazul prezentării și confirmării documentelor doveditoare în acest sens;

j) accesul liber, echitabil și nediscriminatoriu al tuturor deținătorilor și crescătorilor de animale la pășunile și obiectivele acvatice proprietate publică;

k) liberalizarea dreptului de creare și ținere a registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă.

Articolul 7. Statul și activitățile economice de creștere și ameliorare a animalelor

(1) Statul va încuraja creșterea și producția de animale de rasă pură, precum și a animalelor reproducătoare hibride, care să asigure creșterea productivității în sectorul zootehnic și competitivității produselor animaliere autohtone, în special prin favorizarea comerțului interstatal cu animale de reproducție de rasă pură;

(2) Statul va stimula activitatea de selecție și reproducție în zootehnie, inclusiv prin acordarea deținătorilor de animale înlesniri sub formă de subvenții de la bugetul de stat și credite pe termen lung, în scopurile, modul și limitele stabilite de lege;

(3) Statul nu va interveni în activitatea economică curentă a deținătorilor și crescătorilor de animale, cu excepția cazurilor direct prevăzute de lege.

(4) Statul nu va îngrădi:

a) comerțul cu animale, material seminal, ovule fecundate și embrioni, provenite de la acestea, inclusiv interstatal, din motive zootehnice;

b) crearea și ținerea registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă de către întreprinderile zootehnice, asociațiile profesionale ale deținătorilor și crescătorilor de animale, alte organizații de stat sau private de profil;

c) autorizarea întreprinderilor zootehnice, asociațiilor profesionale ale deținătorilor și crescătorilor de animale, altor organizații abilitate cu dreptul de a ține, în conformitate cu legislația, registre genealogice de origine a resurselor de prăsilă;

(5) Statul va sigura utilizarea pășunilor și fînețelor proprietate de stat sau a unităților administrativ-teritoriale din domeniul public doar conform destinației și categoriei de folosință a acestora.

(6) Statul va asigura accesul liber, echitabil și nediscriminatoriu al tuturor deținătorilor și crescătorilor de animale la folosirea pășunilor și obiectivelor acvatice proprietate publică.

CAPITOLUL II. ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI ADMINISTRAREA SECTORULUI ZOOTEHNC

Articolul 8. Sistemul autorităților administrației publice, organizațiilor de stat și private care asigură administrarea și funcționarea sectorului zootehnic

(1) Sistemul autorităților administrației publice include:

a) Guvernul;

b) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;

c) Camera de Licențiere;

d) Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală;

e) autoritățile administrației publice locale;

(2) Sistemul organizațiilor de stat și private include:

a) asociațiile profesionale naționale și locale ale deținătorilor și crescătorilor de animale;

b) Centrului Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor;

c) organizații din sfera științei și inovării, instituții de învățămînt, întreprinderile de stat și private, autorizate să practice activități de selecție și reproducție în zootehnie, producerea și comercializarea animalelor, a resurselor de prăsilă și produselor de origine animalieră;

d) întreprinderile cu statut de persoană fizică (întreprindere individuală, gospodărie țărănească (de fermier), societate în nume colectiv etc.), specializate în creșterea, producerea și comercializarea animalelor, a resurselor de prăsilă și produselor de origine animalieră;

e) deținătorii și crescătorii individuali de animale (în cadrul gospodăriilor de familie).

Articolul 9. Competența Guvernului

(1) Guvernul:

- a) elaborează și promovează politica unică de stat în domeniul zootehniei, organizează supravegherea și controlul de stat în domeniul zootehniei;
- b) aprobă sau propune Parlamentului pentru adoptare strategii și alte documente de politici în domeniul zootehniei;
- c) propune Parlamentului proiecte de legi în domeniul zootehniei;
- d) asigură, prin intermediul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, finanțarea Sistemului de Identificare și Trasabilitate a Animalelor;
- e) aprobă măsuri de prevenire a concurenței neloiale în procesul producerii și comercializării animalelor, resurselor de prăsilă și produselor de origine animalieră;
- f) stabilește interdicții, restricții la exportul și/sau la importul anumitor tipuri de animale și resurse de prăsilă;
- g) transmite, la solicitare, terenuri proprietate de stat, destinate pășunatului, în proprietatea unităților administrativ-teritoriale;
- h) atribuie în folosință deținătorilor de animale (reprezentantului autorizat al acestora), în baza contractului de administrare fiduciară sau de arendare, inclusiv în condiții de parteneriat public privat, fără licitație (concură), terenuri proprietate de stat destinate pășunatului, cu condiția asigurării accesului liber, echitabil și nediscriminatoriu al tuturor deținătorilor de animale din localitatea respectivă la utilizarea acestora;
- i) propune Parlamentului, concomitent cu elaborarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul respectiv, finanțarea de la bugetul de stat a activităților de selecție și reproducție în zootehnie;
- j) negociază cu potențialii investitori implementarea proiectelor investiționale în sectorul zootehnic al Republicii Moldova.

(2) Guvernul dispune și de alte competențe în domeniul zootehniei prevăzute de lege.

Articolul 10. Competența Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

(1) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:

- a) asigură realizarea politicii de stat în domeniul zootehniei, coordonează și dirijează activitățile privind creșterea, nutriția, ameliorarea, selecția, reproducția și circulația juridică a resurselor de prăsilă;
- b) elaborează și propune Guvernului spre aprobare proiecte de acte normative, norme și condiții zootehnice și genealogice, reglementări cu caracter tehnic, în scopul implementării prezentei legi;
- c) propune Guvernului, concomitent cu elaborarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul respectiv, sumele necesare de finanțare de la bugetul de stat a activităților de selecție și reproducție în zootehnie, precum și a cercetărilor științifice în domeniul zootehniei;
- d) organizează elaborarea și realizarea programelor de reproducere, sporire a calităților de prăsilă și a productivității raselor raionale în republică, de folosire și păstrare a fondului genetic al animalelor de prăsilă;
- e) aprobă și asigură repartizarea resurselor destinate producerii mijloacelor tehnice pentru necesitățile zootehniei;
- f) propune subiecte de cercetare în domeniul zootehniei;
- g) exercită funcțiile de proprietar, în numele statului, al Registrului de stat al animalelor;
- h) autorizează, în conformitate cu prezenta lege, importul și exportul animalelor și resurselor de prăsilă;
- i) comunică oficial organizațiilor de specialitate și autorităților publice competente din țările străine Lista organizațiilor de stat și private, abilitate cu dreptul de a ține sau crea registre genealogice de origine a resurselor de prăsilă în Republica Moldova, precum și Lista întreprinderilor și organizațiilor zootehnice acceptate pentru creșterea unor specii și rase concrete de animale în Republica Moldova;
- j) coordonează activitățile organizațiilor de stat și private, abilitate cu dreptul de creare și ținere a registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă;

- k) acceptă sau refuză acreditarea experților independenți din țară sau din străinătate, desemnați sau coopțați pentru efectuarea de controale zootehnice sau genealogice la fermele zootehnice din țară sau din străinătate;
 - l) supraveghează și controlează modul în care se respectă procedurile legale de admitere a animalelor și resurselor de prăsilă pentru reproducție, modul în care se aplică metodele de control a performanțelor și de evaluare a valorii genetice a animalelor;
 - m) coordonează, supraveghează și controlează activitățile ce țin de identificarea și înregistrarea de stat a animalelor și resurselor de prăsilă;
 - n) asigură verificarea și confirmarea certificatelor de origine a resurselor de prăsilă, certificatelor de identificare a animalelor și resurselor de prăsilă, altor documente zootehnice doveditoare, care însoțesc comercializarea animalelor și resurselor de prăsilă, inclusiv a documentelor zootehnice analogice, eliberate de terțe state, în care își are sediul exportatorul;
 - o) recunoaște sau refuză recunoașterea controalelor zootehnice și genealogice efectuate în străinătate, precum și a registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă din terțe state, în cazul importului resurselor de prăsilă;
 - p) supraveghează modul în care instituțiile de cercetări științifice și alte organizații de profil aplică în practică procedurile biotehnologiei transferului de embrioni și manipulările genetice efectuate cu caracter experimental;
 - q) coordonează și sprijină înființarea de noi stațiuni și puncte rurale de montă naturală;
 - r) aprobă, în colaborare cu instituțiile științifice de profil și Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, reproducătorii de animale pentru împerechere în cadrul stațiilor și punctelor de montă naturală;
 - s) asigură atestarea fermelor de prăsilă cu eliberarea și retragerea, după caz, a atestatului respectiv;
 - t) asigură conservarea resurselor genetice constituite din populații de animale și resurse de prăsilă restrânse numeric, în pericol sau pe cale de dispariție;
 - u) aprobă zonarea în teritoriu a speciilor, raselor și tipurilor de animale, în funcție de condițiile agroecologice și de interesele social-economice ale regiunilor de dezvoltare;
 - v) asigură executarea lucrărilor de protecție și ameliorare a pășunilor;
 - w) asigură controlul producerii, păstrării, comercializării și utilizării nutrețurilor combinate și preparatelor furajere în nutriția animalelor;
 - x) efectuează, în colaborare cu specialiștii instituțiilor științifice și instituțiilor de învățământ superior de profil, aprobarea de stat a realizărilor selecției, precum și a noilor rase, tipuri, linii, crosuri și hibridi de animale, create în țară sau importate;
- (2) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare dispune și de alte competențe prevăzute de lege.

Articolul 11. Competența Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală

(1) Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală:

- a) supraveghează modul în care se efectuează atribuirea în folosință și valorificarea pășunilor și obiectivelor acvatice, stupinelor de albine, creșterea și comercializarea nutrețurilor, premixurilor și adaosurilor vitamino-proteice, altor aditivi furajeri;
- b) controlează modul în care se respectă regulile și parametrii normativi la creșterea, întreținerea, nutriția animalelor și comercializarea lor;
- c) controlează modul în care se respectă normele privind activitatea de selecție și reproducție în zootehnie, evidența zootehnică a animalelor;
- d) asigură supravegherea respectării metodologiei și standardelor în vigoare la aprecierea materialului seminal, categoriei, calității animalelor și producției zootehnice de către producători, colectori și procesatori;
- e) supraveghează procesul de evaluare (bonitare) a resurselor de prăsilă, de verificare și apreciere a acestora conform performanțelor descendenților acestora și productivității proprii;
- f) supraveghează modul în care se utilizează masculii–reproducători de diferite rase și specii de animale, autorizează folosirea acestora la reproducție;
- g) exercită controlul asupra comercializării animalelor și resurselor de prăsilă, inclusiv importul și exportul acestora;

- h) participă la atestarea de stat a fermelor zootehnice de prăsilă;
 - i) interzice folosirea resurselor de prăsilă, neprevăzute de programul activității de selecție și reproducție a animalelor, de planurile de raionare a raselor, de ameliorare a calităților ereditare și împerechere dirijată, care nu corespund normelor și condițiilor genealogice și zootehnice și/sau sanitar-veterinare;
 - j) sisteză comercializarea resurselor de prăsilă în cazul stabilirii încălcarilor sau nerespectării normelor și condițiilor genealogice și zootehnice, normelor tehnice, altor prevederi privind selecția și reproducția animalelor.
 - k) înaintează materialele în judecată pentru restituirea forțată a surselor financiare de către agenții economici și persoanelor fizice care înstrăinează animalele procurate cu subvenție de stat, înaintea expirării termenului normativ de exploatare;
 - l) inițiază procedura de excludere a fermelor de prăsilă care nu respectă legislația în zootehnie și nu corespund parametrilor de producere conform standardelor aprobate.
 - m) coordonează comercializarea resurselor de prăsilă, procurate, produse sau întreținute din contul resurselor financiare sau materiale publice;
 - n) întocmește procese-verbale de constatare a contravențiilor administrative în domeniul zootehnicii, examinează cazurile de contravenții administrative și, după caz, aplică sancțiuni, conform Codului cu privire la contravențiile administrative.
 - i. asigură, la nivel național, identificarea și înregistrarea animalelor;
 - ii. Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală exercită și alte atribuții, în conformitate cu Legea nr.221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară.
- (2) Structura, efectivul-limită și regulamentul Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală se aprobă de Guvern.

Articolul 13. Competența autorităților administrației publice locale

- (2) Autoritățile administrației publice locale:
- a) aprobă documente și acte normative cu caracter local privind zootehnia;
 - b) aprobă planuri anuale de exploatare a pășunilor și altor categorii de terenuri din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective, utile exploatațiilor zootehnice, în colaborare cu asociațiile profesionale ale deținătorilor de animale;
 - c) acordă sprijin organizatoric și de altă natură organelor responsabile pentru identificarea și înregistrarea animalelor în vederea asigurării trasabilității;
 - d) înregistrează anual adresele prisăcilor din localitate și numărul familiilor de albine, operînd înscrieri în pașaportul prisăcii;
 - e) finanțează de la bugetele locale lucrările necesare pentru atribuirea codurilor și numerelor de înmatriculare a animalelor de producție și de organizare a depozitelor de reproducători;
 - f) sprijină, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, înființarea și funcționarea asociațiilor profesionale ale deținătorilor de animale;
 - g) administrează terenurile cu destinație agricolă, aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale, destinate pășunatului și exploatațiilor zootehnice;
 - h) contribuie la asigurarea folosirii pășunilor și altor terenuri utile exploatațiilor zootehnice, aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale, în exclusivitate pentru pășunat, fineață, cultivarea plantelor de nutreț, obținerea de masă verde, fîn sau semințe, perdele de protecție a pășunilor, construcții zootehnice, lucrări de îmbunătățiri funciare în scopul creșterii potențialului de producție al acestor terenuri;
 - i) contribuie la organizarea și asigurarea bunei funcționări a stațiunilor rurale de montă naturală;
 - j) contribuie la asigurarea stațiunilor de montă naturală cu terenuri agricole necesare pentru pășunat și producerea furajelor;
 - k) înaintează propuneri privind atragerea la răspundere a persoanelor fizice și/sau juridice pentru încălcarea sau nerespectarea legislației în domeniul zootehnicii.

- l) atribuie în folosință deținătorilor de animale (reprezentantului autorizat al acestora), în baza contractului de administrare fiduciară sau de arendare, inclusiv în condiții de parteneriat public privat, terenuri proprietate a unităților administrativ-teritoriale destinate pășunatului, cu condiția asigurării accesului liber, echitabil și nediscriminatoriu al tuturor deținătorilor de animale din localitatea respectivă la utilizarea acestora;
- (3) Autoritățile administrației publice locale dispun și de alte competențe stabilite de lege.

Articolul 14. Competența Centrului Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor

Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor:

- a) asigură păstrarea și utilizarea rațională a materialului seminal congelat;
- b) organizează și efectuează (prin intermediul rețelei republicane de oficii locale) însămânțarea artificială a animalelor de diferite specii, conform programelor naționale de ameliorare;
- c) elaborează planuri de rotație a liniilor de tauri, conform programelor naționale de ameliorare;
- d) organizează controlul oficial al performanțelor în zootehnie;
- e) organizează și efectuează evidența zootehnică și bonitarea animalelor la fermele zootehnice de prăsilă;
- f) organizează lucrările de ameliorare a resurselor genetice și marketingul animalelor de prăsilă;

Articolul 15. Asociațiile profesionale ale deținătorilor și crescătorilor de animale

- (1) Înființarea, înregistrarea de stat și funcționarea asociațiilor profesionale naționale și locale ale deținătorilor și crescătorilor de animale (în continuare – asociația deținătorilor de animale) se efectuează în modul stabilit de lege.
- (2) Asociația locală întrunește deținătorii de animale din una sau mai multe localități învecinate.
- (3) Asociația raională întrunește deținătorii de animale (reprezentanții) din majoritatea localităților raionului.
- (4) Asociația Națională a deținătorilor de animale întrunește asociațiile raionale din majoritatea raioanelor țării.
- (5) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și autoritățile administrației publice locale acordă sprijin organizatoric și de altă natură la înființarea și funcționarea asociațiilor deținătorilor de animale.
- (6) Asociațiile deținătorilor de animale:
 - a) reprezintă drepturile și interesele legitime ale deținătorilor și crescătorilor de animale în relațiile cu autoritățile publice la nivel național și local;
 - b) participă la elaborarea documentelor de politici și proiectelor de acte normative în domeniul zootehniei;
 - c) acordă ajutor organizatoric, juridic, logistic, metodic, material, financiar și de altă natură membrilor asociației;
 - d) creează și țin, în conformitate cu legislația, registre genealogice de origine a resurselor de prăsilă;
 - e) eliberează extrase din registrele genealogice de origine a resurselor de prăsilă;
 - f) exercită alte activități social-utile în conformitate cu legea.

Articolul 16. Sarcinile, drepturile și obligațiile deținătorilor de animale

- (1) Sarcinile deținătorilor de animale sînt:
 - a) obținerea, reproducerea, folosirea rațională și păstrarea resurselor de prăsilă în scopul ameliorării raselor raionate și creării unor rase noi cu productivitate sporită;
 - b) folosirea în selecție a celor mai valoroase resurse de prăsilă;
 - c) păstrarea fondului genetic al raselor autohtone și al celor pe cale de dispariție.
- (2) Deținătorii de animale au dreptul:
 - a) să aleagă liber, pentru creștere, specia, rasa, tipul, populația, linia, crosul și hibridii de animale;

b) să aleagă modul de nutriție și întreținere a animalelor, de utilizare a resurselor furajere, pășunilor naturale și bazinelor acvatice;

c) să aplice soluțiile manageriale și economice pe care le consideră mai eficiente și mai rentabile;

d) să încheie cu autoritățile publice competente, prin reprezentant autorizat, contracte de administrare fiduciară sau de arendare a terenurilor proprietate publică destinate pășunatului, inclusiv în condiții de parteneriat public privat, fără licitație (concurș), cu condiția asigurării accesului liber, echitabil și nediscriminatoriu al tuturor deținătorilor de animale din localitatea respectivă la utilizarea acestora;

e) să folosească în comun cu alți deținători de animale pășunile proprietate publică pentru pășunatul animalelor în baza contractelor încheiate cu autoritățile administrației publice competente (locale sau centrale, după caz);

f) să înființeze societăți comerciale, cooperative agricole de producție și de întreprinzător, alte întreprinderi, în conformitate cu legea, în scopul exploatării, producerii și comercializării animalelor, resurselor de prăsilă și produselor de origine animalieră;

g) să devină membri ai asociațiilor profesionale ale deținătorilor de animale locale și naționale, să aleagă și să fie aleși în organele de conducere ale acestora, în conformitate cu legea și statutul juridic al acestora;

h) să obțină credite bancare, donații din partea donatorilor locali și internaționali, alte resurse financiare neinterzise de lege, pentru construcția și reparația fermelor zootehnice și punctelor de însămânțare artificială a animalelor, pentru procurarea resurselor de prăsilă, îmbunătățirea pășunilor și bazinelor acvatice;

i) să beneficieze de asistența specialiștilor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală în probleme de zootehnie;

j) să beneficieze de serviciile medicilor veterinari oficiali (de stat) și medicilor veterinari de liberă practică, în modul stabilit de lege;

k) să beneficieze fără licitație (concurș) de terenuri cu destinație agricolă proprietate publică necesare pentru organizarea și funcționarea stațiunilor de montă naturală și asigurarea animalelor cu terenuri pentru pășunat, fînețe și producerea furajelor;

l) să beneficieze, în caz de calamități naturale și alte situații de forță majoră, de facilități fiscale, ajutoare materiale, sprijin și avantaje de altă natură, în modul stabilit de legislație;

m) să facă propuneri autorităților publice competente pe marginea documentelor de politici și actelor normative privind zootehnia, inclusiv la elaborarea planurilor anuale de exploatare a pășunilor și altor categorii de terenuri din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective, utile exploatațiilor zootehnice;

n) la asigurarea animalelor, în condițiile legii;

o) să întreprindă alte acțiuni ce nu contravin legii, ordinii de drept și bunelor moravuri.

(3) Deținătorii de animale sînt obligați:

a) să aplice tehnologii avansate de întreținere, creștere și protecție a animalelor;

b) să utilizeze în activitatea lor de producție stimulatori de creștere, preparate biologice și veterinare, substanțe dezinfectante, inofensive pentru populație și animale, care să nu polueze mediul, omologate și/sau înregistrate în Republica Moldova;

c) să prezinte organelor de statistică și autorităților administrației publice locale informații privind numărul de animale pe specii;

d) să folosească, pentru reproducerea animalelor, însămânțarea artificială sau monta dirijată, reproducători autorizați;

e) să creeze condiții adecvate de întreținere, nutriție, îngrijire și protecție a animalelor;

f) să acorde sprijin organelor responsabile pentru înregistrarea animalelor în vederea asigurării trasabilității;

g) să efectueze înregistrarea de stat a animalelor deținute în proprietate sau în folosință și să țină evidența individuală a resurselor de prăsilă și a produselor de origine animalieră;

h) să întrețină pășunile și bazinele acvatice aflate în proprietate sau în folosință în stare corespunzătoare, să asigure paza lor, să sporească sistematic fertilitatea solului și productivitatea pășunilor și bazinelor acvatice în scopul satisfacerii necesarului de furaje pentru animale și al protecției solului;

i) să utilizeze pășunile și obiectivele acvatice proprietate publică în conformitate cu destinația și categoria de folosință a acestora;

j) să nu admită pășunatul animalelor pe terenuri ce nu sînt destinate pentru pășunat;

- k) să nu permită folosirea în alte scopuri a terenurilor destinate pășunatului, cositului, creșterii nutrețului verde sau producerii semințelor de plante furajere;
- m) să asigure păstrarea, reproducerea și folosirea resurselor de prăsilă;
- n) să țină evidență zootehnică, de origine și productivitate a resurselor de prăsilă;
- o) să efectueze lucrări de verificare a productivității reproducătorilor și a calității descendenților;
- p) să folosească pentru reproducție material seminal obținut de la reproducătorii indicați în planul de selecționare a perechilor și împerechere dirijată;
- q) să stabilească autenticitatea productivității resurselor de prăsilă;
- r) să efectueze controlul imunogenetic al originii resurselor de prăsilă destinate comercializării și verificarea productivității reproducătorilor și a calității descendenților;
- s) să prezinte autorităților publice competente și instituțiilor științifice de profil informația necesară pentru bonitarea resurselor de prăsilă, precum și despre starea sănătății și vaccinarea lor, procurarea și folosirea resurselor de prăsilă, realizarea măsurilor de ameliorare a acestora;
- t) să prezinte organelor de statistică informația privind existența animalelor și folosirea resurselor de prăsilă;
- u) să coordoneze cu Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală comercializarea resurselor de prăsilă, procurate, produse sau întreținute din contul mijloacelor financiare sau materiale ale statului și/sau ale unităților administrativ-teritoriale.

CAPITOLUL III. ÎNTREȚINEREA ANIMALELOR ȘI EXPLOATAȚIILE ZOOTEHNICE

Articolul 17. Întreținerea animalelor

După modul de întreținere animalele sînt menținute în gospodăriile individuale ale cetățenilor și în exploatații zootehnice de diverse forme de proprietate și organizare juridică de activitate.

Articolul 18. Exploatațiile zootehnice

Exploatațiile zootehnice (fermele) se situează în extravilan. Ele includ animalele, adăposturile, utilajele, tehnica și construcțiile auxiliare, necesare pentru asigurarea viabilității exploatației.

Articolul 19. Categoriile exploatațiilor zootehnice

(1) După direcțiile de activitate exploatațiile zootehnice se împart în 2 categorii:

- a) ferme de prăsilă;
- b) exploatații zootehnice de producere (ferme de marfă).

(2) În dependență de specie și numărul animalelor întreținute, în condițiile Republicii Moldova ele se divizează în exploatații zootehnice mici, mijlocii și mari.

(3) În exploatațiile zootehnice mici se întrețin:

- a) bovine 20 – 100 de vaci;
- b) porcine 20 – 100 de scroafe de bază;
- c) ovine/caprine 50 – 150 de ovine/caprine reproducătoare;
- d) cabaline 10 – 50 de animale reproducătoare;
- e) păsări de diferite specii 200 – 1000 de capete de păsări adute;
- f) pești – 100 – 250 reproducători.

(4) În exploatațiile zootehnice mijlocii se întrețin:

- a) bovine 101 – 500 de vaci;
- b) porcine 101 – 250 de scroafe de bază;
- c) ovine/caprine 151 – 500 de ovine/caprine reproducătoare;
- d) cabaline 51 – 100 de animale reproducătoare;
- e) păsări de diferite specii 1001 – 5000 de capete de păsări adute;
- f) pești 251 – 500 reproducători.

(5) În exploatațiile zootehnice mari se întrețin:

- a) bovine – 501 și mai multe vaci;
- b) porcine – 251 și mai multe scroafe de bază;
- c) ovine/caprine – 501 și mai multe ovine/caprine reproducătoare;
- d) cabaline – 101 și mai multe animale reproducătoare;
- e) păsări de diferite specii – 5001 și mai multe capete de păsări adute;
- f) pești – 501 și mai mulți reproducători.

Articolul 20. Categoriile fermelor de prăsilă

În dependență de nivelul activității de selecție și ameliorare a raselor existente, de creare a raselor, tipurilor, liniilor și crossurilor noi de animale, fermele zootehnice de prăsilă se împart în următoarele categorii:

- a) ferme de elită;
- b) ferme de reproducere;
- c) ferme de hibridare.

Articolul 21. Fermele de elită

(1) La fermele de elită se întrețin nucleele de bază ale animalelor de rase existente, se efectuează lucrările de ameliorare genetică și creare a tipurilor și liniilor noi de animale. Fermele de elită au sarcina completării cu tineret performant de prăsilă fermele de reproducere și hibridare, iar după caz, și exploatațiile zootehnice de producere (fermele de marfă).

(2) În ramura de creștere a taurinelor de la cele mai performante animale a fermelor de elită se selectează mamele de tauri și vacile donatoare de embrioni.

(3) În ramura avicolă la fermele de elită se întrețin păsările forme buni, care se utilizează la obținerea formelor parentale pentru producerea la fermele de reproducere și cele de hibridare a hibridilor înalt productivi.

Articolul 22. Fermele de reproducere

La fermele de reproducere se întrețin animale de rasă pură pentru asigurarea cu animale performante a fermelor de hibridare și exploatațiilor zootehnice de producere (fermelor de marfă), cu excepția ramurilor avicolă și de creștere a porcinelor, unde pot fi întreținuți și hibridi birasiali.

Articolul 23. Fermele de hibridare

Fermele de hibridare există numai în ramurile avicolă și de creștere a porcinelor. Aceste ferme asigură exploatațiile zootehnice de producere (fermele de marfă) din ramurile respective și gospodăriile individuale ale cetățenilor cu hibridi bi-, tri-, și patrurasiali cu un potențial sporit de productivitate.

CAPITOLUL IV. CREȘTEREA, EXPLOATAREA, NUTRIȚIA ȘI PROTECȚIA ANIMALELOR

Articolul 24. Creșterea și exploatarea animalelor

(1) Creșterea și exploatarea animalelor sînt activitățile desfășurate de către deținătorii de animale, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare al acestora, în scopul obținerii produselor de origine animalieră, destinate consumului uman, alimentației animalelor, uzului farmaceutic, agricol sau industrial.

(2) Activitatea de creștere și exploatare a animalelor se realizează în cadrul întreprinderilor de stat sau private, gospodăriilor țărănești (de fermier), gospodăriilor de familie, care dețin în proprietate sau în folosință animale și construcții zootehnice sau înființează exploatații zootehnice specializate.

(3) Numărul de animale întreținute de un deținător de animale se limitează numai de capacitatea exploatației zootehnice și posibilitățile asigurării lor cu furaje.

(4) În alegerea sistemelor de creștere și a tehnologiilor de întreținere, deținătorii de animale sînt obligați să prevină poluarea și/sau înrăutățirea mediului, să respecte normele sanitar-veterinare, regulile de protecție a animalelor, precum și măsurile de apărare a sănătății acestora.

(5) Elaborarea politicilor, strategiilor și programelor de creștere și exploatare a animalelor se efectuează de către autoritățile administrației publice centrale și locale în colaborare cu asociațiile deținătorilor de animale, înregistrate oficial la nivel național sau local.

Articolul 25. Nutriția animalelor

((1) Nutriția animalelor este o activitate zootehnică de interes major prin care se asigură conversia optimă a resurselor nutritive în produse animaliere. Resursele nutritive (furajele), includ totalitatea produselor vegetale, animale, minerale și de sinteză care, prin folosirea în hrana animalelor, asigură desfășurarea normală a funcțiilor vitale și valorificarea potențialului de producție și reproducție al acestora.

(2) Activitățile privind nutriția animalelor includ:

- a) producerea, recoltarea, depozitarea, conservarea, prelucrarea și valorificarea plantelor de nutreț;

- b) fabricarea, comercializarea și utilizarea nutrețurilor combinate, precum și a altor preparate furajere din producția internă sau din import, destinate nutriției animalelor;
- c) producerea și folosirea biopreparatelor furajere;
- d) stabilirea rațiilor și normelor de furajare în funcție de tehnologia de creștere și exploatarea animalelor.

(3) Nutrețurile concentrate simple, combinate, aditivii furajeri, premixturile, substanțele energetice, substanțele minerale și preparatele speciale trebuie să corespundă parametrilor de calitate și salubritate stabiliți prin Hotărâre de Guvern.

(4) Controlul producerii nutrețurilor combinate și preparatelor furajere se realizează prin inspecții oficiale efectuate de către Agenția Sanitar - Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală la toate etapele de producere, comercializare, la import și export, precum și la utilizarea produsului.

Articolul 26. Valorificarea și protecția pășunilor

(1) Sînt supuse regimului de exploatare zootehnic următoarele categorii de terenuri:

a) pășunile din domeniul public al statului și care se află în administrarea autorităților administrației publice locale;

b) pășunile din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale și care se află în administrarea autorităților administrației publice locale respective;

c) pășunile situate pe orice fel de terenuri din zonele inundabile ale râurilor și în lunca acestora, alte categorii de terenuri, care sînt și/sau pot fi folosite numai în timpul prielnic pășunatului și care aparțin domeniului public al statului, inclusiv din perimetrul terenurilor fondului silvic, ale fondului apelor și ale fondului de rezervă;

d) pășunile cu regim special (din perimetrul terenurilor destinate necesităților de apărare, trupelor de grăniceri și de interne, terenurile zonelor suburbane), cu excepția perimetrelor de protecție ecologică, a rezervațiilor, parcurilor naționale, parcurilor dendrologice și zoologice, grădinilor botanice, braniștilor, monumentelor naturii, terenurile zonelor de protecție și zonelor sanitare;

e) terenurile arabile și cele provenite din pășunile și imășurile comunale destinate producerii de furaje și semințe de culturi furajere, inclusiv terenurile folosite pentru lucrări de îmbunătățire a pășunilor și imășurilor.

(2) Pășunile proprietate a unităților administrativ-teritoriale se folosesc în exclusivitate pentru pășunat, fîneață, cultivarea plantelor de nutreț, în vederea obținerii de masă verde, fîn sau semințe, perdele de protecție a pășunilor, construcții zootehnice, lucrări de îmbunătățiri funciare în scopul creșterii potențialului de producție al pășunilor.

(3) Administrarea pășunilor sătești, comunale, orășenești și municipale intra în competența consiliilor locale respective, inclusiv aprobarea planurilor anuale de exploatare a pășunilor din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective, iar executarea acestora, în competența primarilor localităților respective. Atribuirea în folosință și valorificarea pășunilor se face cu consultarea deținătorilor de animale și asociațiilor profesionale ale acestora și asistența tehnică a specialiștilor din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală.

(4) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va propune Guvernului spre aprobare strategia de organizare și exploatare a pășunilor, parametrii tehnici și metodologia recomandată deținătorilor de terenuri agricole folosite pentru pășunat și nutriția animalelor.

(5) Schimbarea destinației și categoriei de folosință a pășunilor și imășurilor poate avea loc doar în cazul în care aceasta este prevăzut în documentația de amenajare a teritoriului și documentația de urbanism, adoptată în modul stabilit de lege.

(6) Pășunile și imășurile, care, prin degradare sau poluare, și-au pierdut total sau parțial capacitatea de producție vor fi constituite în perimetre de ameliorare de interes național, pe care, în conformitate cu legislația, se vor executa lucrări de repunere în valoare și amenajare, fără schimbarea proprietarului.

(7) În vederea executării lucrărilor prevăzute la alin. (6), în cadrul perimetrelor stabilite, deținătorii de terenuri sînt obligați să pună la dispoziție terenurile respective pe perioada realizării proiectelor și să aplice prevederile acestora.

(8) Lucrările de protecție și ameliorare a pășunilor se realizează în cadrul programului de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor, aprobat prin Hotărâre de Guvern.

Articolul 27. Protecția animalelor

(1) Se interzice producerea durerii, suferinței, stării de neliniște sau de invaliditate a animalelor.

(2) Durerea este cauzată animalelor prin lovire sau accidentare traumatică.

(3) Suferința, alta decât cea provocată de durere, este cauzată animalelor prin înfometare, sete sau oboseală excesivă.

(4) Starea de neliniște este cauzată de privarea animalelor de libertate prin legarea defectuoasă sau încarcerarea severă, singurătate, de introducere în spațiul lor de viață a unor animale din alte specii sau din aceeași specie fără o acomodare prealabilă, de senzația de pierdere a echilibrului, de zgomote puternice, de șocuri luminoase sau electrice.

(5) Invaliditatea este cauzată animalelor prin lucrări experimentale.

(7) Animalele vor fi cazate, hrănite și adăpate în funcție de specie, gradul de dezvoltare și adaptare.

(8) Regulile de creștere, nutriție, întreținere, exploatare și protecție a animalelor sunt stabilite de Guvern.

CAPITOLUL V. ÎNREGISTRAREA DE STAT ȘI EVIDENȚA -ANIMALELOR

Articolul 28. Înregistrarea animalelor

(1) Înregistrarea animalelor se efectuează de către Întreprinderea de Stat „Registrul de stat al animalelor”, aflată în subordonarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în modul și condițiile prevăzute de Legea privind identificarea și înregistrarea animalelor, nr. 231-XVI din 20 iulie 2006.

(2) Funcțiile de proprietar, în numele statului, al Registrului de stat al animalelor, sunt exercitate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în modul stabilit de legislație.

Articolul 29. Evidența zootehnică primară

(1) Evidența zootehnică primară se ține la toate exploatațile zootehnice, care întrețin animale din speciile indicate la art.1 al prezentei Legi în registre și formulare aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(2) Registrele și formularele de evidență zootehnică primară se eliberează fără plată de Întreprinderea de Stat „Centrul Republican pentru ameliorarea și Reproducție a Animalelor” pentru fiecare exploatație zootehnică, care întreține animale din speciile indicate la art. 1 și înregistrată în Registrul exploatației.

Articolul 30. Evidența statistică

Toate întreprinderile, indiferent de forma de proprietate și apartenență departamentală, care practică activitățile indicate la art. 1, prezintă lunar, trimestrial și anual informații direcțiilor (secțiilor) de statistică raionale/municipale, conform formularelor aprobate de Biroul Național de Statistică.

Articolul 31. Evidența însămînțărilor artificiale

Evidența însămînțărilor artificiale se duce la oficiile locale pentru prestarea serviciilor zooveterinare și la exploatațile zootehnice, conform registrelor și formularelor aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 32. Evidența de prăsilă

(1) Evidența de prăsilă se ține la toate fermele zootehnice, atestate la categoria de prăsilă conform prevederilor prezentei legi în formulare și registre aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(2) Registrele și formularele de evidență zootehnică de prăsilă se eliberează fără plată de Întreprinderea de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorare și Reproducție a Animalelor” pentru fiecare fermă zootehnică de prăsilă, atestată în modul stabilit de prezenta Lege.

CAPITOLUL VI. AMELIORAREA, SELECȚIA ȘI REPRODUCȚIA ANIMALELOR

Articolul 33. Ameliorarea animalelor

- (1) Ameliorarea animalelor reprezintă activitate cu caracter prioritar în strategia dezvoltării zootehniei și se desfășoară de către structuri de specialitate, sub supravegherea și controlul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, cu consultarea asociațiilor profesionale ale deținătorilor de animale.
- (2) Activitatea de ameliorare a animalelor se realizează prin programe naționale de ameliorare a animalelor, elaborate și aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu consultarea asociațiilor deținătorilor de animale.
- (3) Ameliorarea genetică a animalelor se realizează prin lucrări de selecție și hibridare, efectuate pe baza controlului performanțelor zootehnice și prin reproducție dirijată.
- (4) Supravegherea, coordonarea și controlul activității de ameliorare a animalelor se efectuează de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și se realizează de:
 - a) instituții pentru controlul oficial al performanțelor productive la animale și evaluări genetice, special abilitate în acest scop;
 - b) asociații ale deținătorilor de animale, înființate în conformitate cu legislația;
 - c) întreprinderi specializate de însămânțări artificiale, precum și cele producătoare de material seminal, ferme de prăsilă, depozite de reproducători, autorizate în acest scop.
- (5) Activitățile de ameliorare a animalelor se finanțează de la bugetul de stat, în limita alocațiilor bugetare prevăzute, pentru următoarele acțiuni:
 - a) individualizarea, codificarea animalelor și constituirea bazei de date;
 - b) controlul performanțelor zootehnice;
 - c) lucrările pentru stabilirea valorii de ameliorare.

Articolul 34. Selecția și reproducția animalelor

- (1) Selecția și reproducția în zootehnie se efectuează în conformitate cu programele de perspectivă ale selecției și reproducției în zootehnie și de dezvoltare a activității de creștere a animalelor de prăsilă, aprobate prin Hotărâre de Guvern, la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.
- (2) Selecția și reproducția animalelor se efectuează prin însămânțări artificiale, montă naturală și transfer de embrioni.
- (3) Pentru reproducerea resurselor de prăsilă se folosește material seminal și reproducători de prăsilă autorizați, individualizați și identificați prin certificat sanitar-veterinar, certificat de identificare.
- (4) Pentru reproducerea cirezii-marfă de taurine se folosește materialul seminal al taurilor de reproducție indicați în planul de selecționare a perechilor.
- (5) Folosirea reproducătorilor pentru împerechere la porcine, ovine și alte specii de animale pentru producție-marfă se admite numai cu acordul Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, cu consultarea instituțiilor științifice de profil.
- (6) Admiterea la reproducție se efectuează în conformitate cu certificatele de origine a resurselor de prăsilă și certificatele de identificare animalelor și altor resurse de prăsilă.
- (7) Normele tehnice privind organizarea și funcționarea stațiunilor și punctelor de monta naturală se aprobă prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare.
- (8) Consiliile locale asigură funcționarea stațiunilor de monta naturală, inclusiv prin atribuirea de terenuri adecvate, necesare pentru înființarea stațiunilor și punctelor de montă naturală și/sau producerea furajelor.
- (9) Biotehnologia transferului de embrioni și manipulările genetice efectuate cu caracter experimental intră în competența instituțiilor științifice și de învățământ superior de profil, iar aplicarea practică sub supravegherea și controlul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 35. Biotehnologia transferului de embrioni

- (1) Biotehnologia transferului de embrioni și manipulările genetice efectuate cu caracter experimental intră în competența instituțiilor de cercetări științifice și de învățământ superior de profil, iar aplicarea practică sub supravegherea și controlul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

(2) Activitatea de transplantare a embrionilor prevede efectuarea lucrărilor de selectare a animalelor donatoare de embrioni, colectare, crioconservare, păstrare și transfer tehnologic al embrionilor, conform instrucțiunilor aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(3) Cu dreptul de selectare a animalelor donatoare, colectare, crioconservare și păstrare a embrionilor se abilitază instituția publică Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară.

(4) Transferul de embrioni se efectuează în bază de contract la fermele de taurine și oficiile locale pentru prestarea serviciilor zooveterinare de către specialiști calificați în domeniu și acreditați de Întreprinderea de Stat "Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor".

Articolul 36. Bonitarea animalelor

(1) Bonitarea animalelor se efectuează anual, în mod obligatoriu, la toate fermele zootehnice de prăsilă, de către deținătorii lor, sau în bază de contract, de către persoanele fizice și juridice acreditate în domeniu.

(2) Productivitatea animalelor de prăsilă la bonitare se apreciază în baza cântăririlor și măsurărilor de control, precum și aprecierii indicilor calitativi ai animalelor și ai producției.

(3) Valoarea de prăsilă a animalelor se stabilește în baza datelor de proveniență a lor, productivității proprii, rudelor colaterale și descendențelor.

(4) Modalitatea de apreciere a productivității și valorii de prăsilă a animalelor se stabilește de către organizația republicană specializată de ameliorare și reproducție în zootehnie.

Articolul 37. Aprobarea de stat a realizărilor selecției

- (1) Realizările selecției pot fi recunoscute și aprobate în cazul unei ameliorări substanțiale și creării de noi rase, tipuri intrarasiile (zonale și de elită), linii și crossuri de animale, ai căror reprezentanți posedă calități utile și de productivitate mai înalte în comparație cu rasele, tipurile, liniile și crossurile existente.
- (2) Efectivul sau grupurile de animale care urmează a fi aprobate pot fi prezentate ca rase, tipuri intrarasiile (zonale sau de elită), linii, crossuri noi.
- (3) Crearea raselor noi, tipurilor intrarasiile (zonale și de elită), liniilor și crossurilor noi de animale se realizează în conformitate cu programele naționale de cercetare-dezvoltare.
- (4) Aprobarea de stat a realizărilor selecției, inclusiv a noilor rase, tipuri, linii, crosuri și hibrizi de animale, create în țară sau importate, se efectuează de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, la propunerea comisiei de experți, constituită prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare.
- (5) Comisia de experți se constituie din 7 membri, dintre care, președintele acesteia, 2 persoane - din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, inclusiv un reprezentant al Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, 3 persoane – din cadrul specialiștilor instituțiilor științifice și ai instituțiilor de învățământ de profil și un reprezentant al asociațiilor profesionale ale deținătorilor de animale.
- (6) Realizările activității de selecție în zootehnie - rasele, tipurile, liniile, crosurile, noi sau ameliorate, create ca rezultat al selecției, aprobate confirmate prin brevetul eliberat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, sînt recunoscute și protejate de lege.
- (7) Drepturile titularului de brevet se extind și asupra producției obținute de la resursele de prăsilă sub formă de tineret pentru reproducție, material seminal, embrioni, ouă de incubație, grene, icre de incubație și altele asemenea.
- (8) Modul aprobării de stat a realizărilor selecției se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern.

CAPITOLUL VII. ATESTARTEA DE STAT A FERMELOR DE PRĂSILĂ, TESTAREA ȘI OMOLOGAREA RASELOR, TIPURILOR ȘI CROSURILOR DE ANIMALE

Articolul 38. Cerințe minime față de fermele de prăsilă în scopul atestării

Se admit la atestare doar fermele zootehnice care dispun, obligatoriu, de următoarele:

- a) animale și/sau resurse de prăsilă cu proveniența genealogică confirmată prin certificate de origine, cetificate de identificare, registre genealogice (pașapoarte individuale pentru bovine), fișe individuale, registre de evidență zootehnică și alte documente zootehnice;
- b) condiții pentru întreținerea și nutriția animalelor, producerea și păstrarea resurselor de prăsilă, conform normelor sanitar-veterinare în vigoare;
- c) specialiști zootehnicieni care țin evidența zootehnică și efectuează lucrările de bonitare, cercetare-testare-experimentare și ameliorare a resurselor de prăsilă;
- d) planul de selecție a animalelor, aprobat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
- e) autorizarea sanitar-veterinară de funcționare, eliberată conform Legii nr. 221 privind activitatea sanitar-veterinară din 19 octombrie 2007.

Articolul 39. Atestarea de stat a fermelor de prăsilă

(1) Atestarea de stat a fermelor de prăsilă se efectuează în mod planificat de către o comisie de atestare, înființată prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare, o dată la trei ani sau la cererea solicitantului pentru fermele nou-create, în baza indicilor cantitativi și a productivității animalelor comparativ cu standardele rasei, activității economice de producție, precum și a verificării documentației zootehnice de prăsilă.

(2) Fermele zootehnice examinate sînt obligate să prezinte comisiei de atestare informația necesară privind activitatea de producție a fermei, care include efectivele de animale pentru examinare în natură, loturi (mostre) de producție pentru unele specii (pielicele, blănuri, lînă etc.), borderoul indicilor cantitativi și calitativi ai productivității animalelor și ai activității economice de producție, legalizat prin ștampilă de către agentul economic și semnat de conducător, documentația de evidență zootehnică a productivității individuale a animalelor și altor resurse de prăsilă, lucrărilor de selecție (bonitare, evaluare, cercetare-testare-experimentare) și reproducție.

(3) Corespunderea fermei zootehnice categoriei de prăsilă și animalelor standardului rasei, precum și dreptul de activitate privind creșterea, selecția și reproducerea animalelor pentru producerea, păstrarea și comercializarea materialului biologic de prăsilă (animale, material seminal, embrioni, ovule, icre și larve de pești, ouă de pasăre și ouă de viermi de mătase) predestinat reproducerii se confirmă prin atestatul de stat, eliberat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, valabil pe un termen de 3 ani, la propunerea Comisiei de atestare.

(4) Fermele zootehnice care nu au susținut atestarea, sînt supuse procedurii repetate de atestare numai după expirarea a 6 luni de la momentul înlăturării neajunsurilor conform prescripțiilor înaintate de Comisia de atestare.

(5) Atestatul poate fi retras de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare la propunerea Agenției pînă la expirarea termenului de valabilitate pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a lucrărilor de selecție și reproducție, neținerea evidenței zootehnice, încălcarea cerințelor tehnologice de întreținere a animalelor, precum și necorespunderea animalelor standardului rasei.

Articolul 40. Testarea și omologarea raselor, tipurilor și crosurilor de animale

(1) Cercetarea-testarea-experimentarea de stat și omologarea raselor, tipurilor și crosurilor de animale se efectuează de către o comisie de omologare, înființată prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare, constituită din 7 membri, dintre care, președintele acesteia, 2 persoane - din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, inclusiv un reprezentant al Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, 3 persoane – din cadrul specialiștilor instituțiilor științifice și ai instituțiilor de învățămînt de profil și un reprezentant al asociațiilor profesionale ale deținătorilor de animale.

(2) Cercetarea-testarea-experimentarea de stat și omologarea raselor, tipurilor și crosurilor de animale se efectuează de comisia de omologare din oficiu sau la solicitarea persoanelor fizice sau juridice interesate.

(3) Se permite omologarea raselor, tipurilor și crosurilor de animale cu proveniență genealogică confirmată prin certificate de origine și certificate de identificare a acestora, registre genealogice, fișe individuale și registre de evidență zootehnică, alte documente zootehnice doveditoare, inclusiv din state terțe, avînd în vedere rezultatele cercetării-testării-experimentării de stat în scopul omologării.

(4) Cercetarea-testarea-experimentarea de stat a animalelor în scopul omologării, inclusiv a noilor rase, tipuri, linii, crosuri și hibridi de animale, create în țară sau importate, se efectuează de către o comisie de experți, constituită din specialiștii Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – una persoană, Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală – 2 persoane, instituțiilor științifice și instituțiilor superioare de învățământ de profil – 4 persoane, înființată prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare.

(5) Cercetarea-testarea-experimentarea de stat a animalelor în scopul omologării se efectuează în cadrul fermelor de prăsilă și/sau în cadrul altor exploatații zootehnice, lista cărora se aprobă prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare.

(6) Pentru omologarea raselor, tipurilor și crosurilor de animale, persoanele fizice sau juridice interesate, prezintă comisie de omologare:

- a) procesul-verbal privind rezultatele cercetării-testării-experimentării de stat;
- b) certificatul de origine și valoare productivă a animalului și/sau resurselor de prăsilă;
- c) certificatul de identificare a animalului și/sau resurselor de prăsilă;
- d) documente zootehnice doveditoare, după caz, din țări străine, care atestă, în conformitate cu tratatele internaționale, la care este parte Republica Moldova, performanțele zootehnice ale raselor, tipurilor și crosurilor de animale solicitate pentru a fi omologate în Republica Moldova.

(7) În cazul unor noi rase, tipuri și crosuri de animale, inclusiv de import, omologarea acestora poate avea loc cu condiția că acestea pot fi înscrise într-un registru genealogic de origine a animalelor și resurselor de prăsilă, ținut oficial în Republica Moldova. În cazul în care anumite rase de animale importate au caracteristici specifice care le diferențiază de populația aceleiași rase din Republica Moldova, acestea, la decizia comisiei de omologare, pot fi înregistrate la o secțiune separată a registrului genealogic al rasei căreia îi aparțin.

(8) Rasele, tipurile și crosurile de animale omologate prin decizia comisiei de omologare se includ în Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale omologate (raionate) în Republica Moldova, aprobat prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare.

(9) Modul de omologare a raselor, tipurilor și crosurilor de animale se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern.

Articolul 41. Registrul genealogic de origine a resurselor de prăsilă

(1) Dreptul de creare și ținere a registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă se acordă doar organizațiilor de stat sau private cu statut de persoană juridică, la cererea acestora.

(2) Pot fi ținute:

- a) registre genealogice de origine a resurselor de prăsilă de rasă pură;
- b) registre genealogice de origine a animalelor reproducătoare hibride.
- c) registre genealogice de origine a bovinelor, porcinelor, ovinelor, caprinelor, ecvideelor, altor animale și resurse de prăsilă.

(3) Registrul genealogic va include, cel puțin, date privind:

- a) denumirea oficială a organizației de stat sau private care ține registrul genealogic, data și numărul certificatului înregistrării de stat, sediul acesteia;
- b) denumirea registrului în funcție de rasa, specia animalelor și resurselor de prăsilă;
- c) data deschiderii și, după caz, închiderii registrului;
- d) rasa, specia, sexul, prenumele (convențional, după caz) și caracteristicile de bază ale animalului înscris în registru;
- e) codul și numărul de înmatriculare a animalului inclus în registru, conform datelor registrului de stat al animalelor;
- f) proprietarul (proprietarii) și deținătorul animalului, adresa juridică, sediul (domiciliul) acestora, ferma zootehnică în evidența căreia se află animalul;
- g) performanțele productive și valoarea genetică a animalului, în cazul animalelor de rasă pură și altor resurse de prăsilă, destinate reproducerii;
- h) ascendenții animalului (în cazul animalelor de rasă pură și altor resurse de prăsilă se indică toți ascendenții cunoscuți ai acestora, precum și performanțele productive și valoarea genetică a acestora);
- i) documentele zootehnice oficiale în baza cărora s-a efectuat înscrisul respectiv;
- î) mențiuni (secțiune separată), în cazul unor particularități ale animalului și resurselor de prăsilă înscrise în registru;

k) alte date, în funcție de rasa, specia, particularitățile animalului și resurselor de prăsilă.

l) numele de familie și prenumele în clar (cu majuscule) a persoanei împuternicite, semnătura acesteia, ștampila organizației, locul și data efectuării înscrisului respectiv.

(4) Lista organizațiilor de stat și private cu drept de creare și ținere a registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă se aprobă prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare și se comunică oficial autorităților și organizațiilor interesate din țările străine.

(5) Criteriile de creare și de efectuare a înscrisurilor, forma și conținutul registrului genealogic model de origine a resurselor de prăsilă se stabilesc prin Hotărâre de Guvern la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

(6) Metodele de control a performanțelor productive și de evaluare a valorii genetice a resurselor de prăsilă, precum și criteriile de autorizare a organizațiilor de stat sau private cu dreptul de creare și ținere a registrelor genealogice de origine a animalelor se stabilesc de Guvern la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

(7) Organizațiile de stat sau private autorizate cu dreptul de ținere a registrelor genealogice nu pot interzice înscrierea în registrele lor genealogice a animalelor și resurselor de prăsilă importate dintr-un alt stat, în cazul în care au fost respectate procedurile legale de import, au fost prezentate și confirmate oficial documentele doveditoare în acest sens.

(8) În cazul în care anumite animale și resurse de prăsilă importate au caracteristici specifice care le diferențiază de populația aceleiași rase din Republica Moldova, acestea vor fi înscrise la o secțiune separată a registrului genealogic al rasei căreia îi aparțin.

(9) Datele registrelor genealogice de origine a animalelor sînt publice, nu pot constitui secret comercial și pot fi consultate de orice persoană interesată, inclusiv cu eliberarea, la solicitare, a extrasului din registrul respectiv.

(10) Crearea de noi registre genealogice se efectuează la cererea organizațiilor de stat sau private, adresată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în modul stabilit de legislație.

Articolul 42. Certificatul de origine a resurselor de prăsilă

(1) Certificatul de de origine a resurselor de prăsilă se eliberează, la solicitarea persoanelor interesate, de către Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală și/sau subdiviziunile teritoriale ale acesteia.

(2) Certificatul de origine a resurselor de prăsilă atestă originea (ascendenții animalului), performanțele de producție și valoarea genetică a animalului, ca rezultat al controlului oficial, pentru un animal de reproducție.

(3) Forma și conținutul tipizatei certificatului de origine a resurselor de prăsilă se stabilesc prin Hotărâre de Guvern, la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

(4) Certificatele de origine a resurselor de prăsilă și/sau alte documente zootehnice analogice, eliberate în țările străine, pot fi recunoscute în Republica Moldova, după verificarea și confirmarea acestora de către Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, în conformitate cu tratatele internaționale, la care este parte Republica Moldova.

(5) Certificatul de origine a resurselor de prăsilă va include, cel puțin, date privind:

a) denumirea oficială a organizației care a eliberat certificatul, adresa juridică și sediul acesteia;

b) codul și numărul de înmatriculare a animalului și/sau resurselor de prăsilă, conform datelor registrului de stat al animalelor;

c) rasa, specia, sexul, caracteristicile de bază, originea și ascendenții animalului (în cazul animalelor de rasă pură și altor resurse de prăsilă se indică toți ascendenții cunoscuți ai acestora);

d) proprietarul și deținătorul resurselor de prăsilă, adresa juridică, sediul (domiciliul) acestora, ferma zootehnică în evidența căreia se află animalul;

e) numărul și data extrasului din registrul genealogic de origine, în baza căruia a fost eliberat certificatul, precum și numărul înscrisului în registrul genealogic;

f) rezumatul, data și locul întocmirii procesului-verbal privind rezultatele controlului oficial al performanțelor de producție și valorii genetice ale animalului;

g) mențiuni speciale, în cazul existenței unor particularități specifice ale animalului și resurselor de prăsilă;

h) alte date, în funcție de rasa, specia, particularitățile animalului și resurselor de prăsilă;

i) numele de familie și prenumele în clar (cu majuscule) a persoanei împuternicite, semnătura acesteia, ștampila organizației, locul și data eliberării certificatului.

Articolul 43. Certificatul de identificare a resurselor de prăsilă

(1) Certificatul de identificare a animalelor și resurselor de prăsilă se eliberează, la solicitarea persoanelor interesate, de către Agenția Sanitar - Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală și/sau subdiviziunile teritoriale ale acestuia în modul stabilit.

(2) Certificatul de identificare a resurselor de prăsilă, inclusiv documentele zootehnice analogice eliberate de terțe state, ca rezultat al controlului oficial, trebuie să confirme:

a) identitatea resurselor de prăsilă;

b) că resursele de prăsilă sînt înscrise într-un registru genealogic de origine a resurselor de prăsilă, ținut oficial în Republica Moldova și/sau în terțe state;

c) că, în caz de import, resursele de prăsilă importate, pot fi înscrise într-un registru genealogic de origine a resurselor de prăsilă, ținut oficial în Republica Moldova.

(3) Certificatele de identificare a resurselor de prăsilă și/sau alte documente zootehnice analogice, eliberate în terțe state, pot fi recunoscute în Republica Moldova, după verificarea și confirmarea acestora de către Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, în conformitate cu tratatele internaționale, la care este parte Republica Moldova.

(4) Forma și conținutul tipizatei certificatului de identificare a resurselor de prăsilă, modul de întocmire și eliberare a acestuia, se stabilesc prin Hotărîre de Guvern, la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

(5) Certificatul de identificare a resurselor de prăsilă va include, cel puțin, date privind:

a) denumirea oficială a organizației care a eliberat certificatul, adresa juridică și sediul acesteia (număr telefon, fax, e-mail etc.);

b) denumirea registrului genealogic de origine a resurselor de prăsilă în care este înscris animalul și denumirea oficială a organizației care îl ține, adresa juridică (sediul) acesteia;

c) numărul înscrisului din registrul genealogic de origine a resurselor de prăsilă, numărul și data extrasului din registrul genealogic de origine, care confirmă identitatea resurselor de prăsilă respective;;

d) sistemul de identificare (atașare placă, tatuaj în ureche, pe corp etc.);

e) codul și numărul de înmatriculare a animalului, conform datelor Registrului de stat al animalelor;

f) prenumele (facultativ) al animalului;

g) data nașterii animalului;

h) rasa (specia) animalului;

i) sexul animalului;

î) proprietarul și deținătorul resurselor de prăsilă, adresa juridică, sediul (domiciliul) acestora, ferma zootehnică în evidența căreia se află resursele de prăsilă;

k) tatăl animalului, cu indicarea numărului de înregistrare în registrul genealogic;

l) mama animalului, cu indicarea numărului de înregistrare în registrul genealogic;

m) buneii animalului (după mamă și tată), cu indicarea registrului genealogic și a numărului de înregistrare în acesta;

m) bunicile animalului (după mamă și tată), cu indicarea registrului genealogic și a numărului de înregistrare a acestuia în acesta;

q) rezumatul, data și locul întocmirii procesului-verbal privind rezultatele controlului oficial al performanțelor de producție și valorii genetice a animalului, a părinților și buneilor animalului;

r) mențiuni speciale, în cazul unor particularități ale animalului identificat;

s) alte date, în funcție de rasa, specia și particularitățile animalului și resurselor de prăsilă;

t) numele de familie și prenumele în clar (cu majuscule) a persoanei împuternicite, semnătura acesteia, ștampila organizației, locul și data eliberării certificatului.

CAPITOLUL VIII. SUSȚINEREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI FINANCIARĂ A ACTIVITĂȚILOR ÎN DOMENIUL ZOOTEHNIEI

Articolul 44. Susținerea științifică a activităților de selecție și reproducție în zootehnie

(1) Susținerea științifică a selecției și reproducției în zootehnie se efectuează de către instituțiile științifice și instituțiile de învățământ superior de profil (de stat sau private), care:

a) elaborează concepții de dezvoltare a sectorului zootehnic, biotehnologii avansate, programe de selecție, procedee, metode și tehnologii de creștere a resurselor de prăsilă, de obținere a materialului seminal, planuri de raionare a raselor, de importare și utilizare a resurselor de prăsilă;

b) elaborează metodici de evaluare a resurselor de prăsilă și aprobare a realizărilor selecției, de creare și folosire a sistemelor informaționale, instrucțiuni privind evaluarea calităților de prăsilă și productivității animalelor, proiecte ale standardelor de stat, formulare - tip a certificatelor de origine genealogică și valoare productivă a resurselor de prăsilă, a certificatelor de identificare a resurselor de prăsilă, alte documente zootehnice, norme și condiții zootehnice și tehnice;

c) exercită conducerea metodică a activității de creare a unor noi rase, tipuri, linii, crosuri și hibridi de animale și de perfecționare a celor existente, a verificării productivității reproducătorilor și a calității descendenților;

d) participă la aprobarea realizărilor selecției, testarea noilor rase, tipuri, linii, crosuri și hibridi de animale, achiziționate în străinătate, și pregătesc avize privind necesitatea importării resurselor de prăsilă;

e) soluționează alte probleme în domeniul zootehniei în conformitate cu legislația.

(2) Instituțiile menționate la alin.(1) efectuează lucrări de cercetări științifice fundamentale și aplicative conform comenzii de stat sau în bază de contract, la solicitarea asociațiilor deținătorilor de animale, întreprinderilor zootehnice interesate.

Articolul 45. Finanțarea cercetărilor științifice și programelor de dezvoltare a sectorului zootehnic

Sursele de finanțare a cercetărilor științifice și de realizare a programelor de dezvoltare a activității de creștere a resurselor de prăsilă sînt:

b) mijloacele bugetului de stat;

c) fondurile publice centrale și locale extrabugetare;

d) investițiile persoanelor fizice și persoanelor juridice;

e) creditele bancare, alte împrumuturi private;

f) mijloacele obținute din comercializarea producției științifice, a resurselor de prăsilă;

g) mijloacele creditare și granturile acordate de către instituțiile financiare internaționale și organizațiile europene și comunitare în scopul susținerii sectorului zootehnic;

h) alte resurse financiare și materiale stabilite de actele legislative.

Articolul 46. Pregătirea și perfecționarea cadrelor pentru sectorul zootehnic

(1) Pregătirea specialiștilor în domeniul zootehniei se efectuează potrivit nomenclatorului-cadru, aprobat de Guvern.

(2) În scopul perfecționării specialiștilor din zootehnie, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare organizează cursuri, conferințe, simpozioane, expoziții, concursuri, târguri și alte manifestări.

(3) Specialiștii din domeniul zootehniei și deținătorii de animale pot înființa asociații profesionale care să contribuie la dezvoltarea științei, ameliorarea deservirii zootehniei, perfecționarea specialiștilor din sectorul zootehnic, asigurarea protecției lor juridice și sociale, acordă burse.

(4) Stimularea savanților și specialiștilor zootehnicieni în crearea unor rase noi, tipuri, crosuri și linii de animale, elaborarea tehnologiilor avansate se efectuează de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

CAPITOLUL IX. PRODUCEREA, PĂSTRAREA, COMERCIALIZAREA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR DE PRĂSILĂ

Articolul 47. Licențierea activităților în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii

(1) Producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă destinate reproducerii se efectuează pe bază de licență, eliberată de către Camera de Licențiere în modul stabilit de Legea nr.451-XIV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

(2) Licența pentru practicarea activităților în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii se eliberează în condițiile respectării de către solicitantul de licență a următoarelor cerințe:

a) să dispună de mijloace financiare și tehnice, precum și de personal cu pregătire profesională în domeniul zootehniei pentru desfășurarea activităților ce țin de producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă;

b) să dispună de condiții pentru întreținerea și nutriția animalelor, producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă, conform normelor sanitar-veterinare în vigoare;

c) își desfășoare activitatea conform planului de selecție a animalelor, aprobat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;

d) să dispună de autorizare sanitar-veterinară de funcționare, eliberată conform Legii nr. 221 privind activitatea sanitar-veterinară din 19 octombrie 2007.

e) se obligă pe propria răspundere să respecte normele și condițiile zootehnice și genealogice în vigoare la toate etapele tehnologice de producere, păstrare și comercializare a resurselor de prăsilă.

(3) În cazul în care se respectă toate cerințele stabilite de prezenta lege, la solicitare, se eliberează o singură licență pentru practicarea simultană a tuturor activităților ce țin de producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă, sau, separat:

a) pentru producerea și păstrarea resurselor de prăsilă;

b) pentru păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă.

(4) Pentru eliberarea licenței de activitate în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii, reprezentantul autorizat al solicitantului prezintă personal sau în alt mod prevăzut de lege Camerei de Licențiere o declarație pentru eliberarea licenței de modelul stabilit la care anexează:

a) copia certificatului înregistrării de stat a întreprinderii;

b) copia documentului de proprietate, a contractului de locațiune sau a altui document ce confirmă dreptul de proprietate sau de folosință asupra imobilului în care se desfășoară activitatea de producere, păstrare și comercializare a resurselor de prăsilă, precum și asupra utilajului, recipientelor și altui inventar necesare activităților ce țin de producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă;

c) copia contractelor de muncă și a documentelor ce confirmă pregătirea profesională a specialiștilor angajați de întreprindere pentru desfășurarea activităților ce țin de producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă;

(5) Pentru eliberarea licenței de activitate în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii solicitantul va achita taxa pentru licență în modul și cuantumul stabilit de lege.

(6) Retragerea licenței de activitate în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii se efectuează de către Camera de Licențiere în cazul în care în rezultatul controalelor efectuate se constată că titularul licenței a încălcat:

a) condițiile acordării licenței;

b) normele și condițiile zootehnice în vigoare privind producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă pe piața internă;

c) procedurile și reglementările în vigoare privind importul și/sau exportul resurselor de prăsilă;

d) în mod sistematic, de două și mai multe ori, legislația fiscală și/sau cea vamală în procesul operațiunilor de import-export a resurselor de prăsilă.

(8) Retragerea licenței de activitate în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii poate avea loc la solicitarea Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, în cazul în care, în rezultatul controalelor efectuate, acestea au constatat încălcarea de către titularul licenței a condițiilor de licențiere și au prezentat Camerei de Licențiere sesizarea privind încălcările depistate, cu anexarea documentelor constatatoare.

(9) Retragerea licenței de activitate în domeniul producerii, păstrării și comercializării resurselor de prăsilă destinate reproducerii poate avea loc și în alte cazuri prevăzute expres de lege, inclusiv din propria inițiativă a titularului de licență.

Articolul 48. Supravegherea și controlul activităților ce țin de producerea, păstrarea, comercializarea și utilizarea resurselor de prăsilă

(1) Supravegherea și controlul de stat în domeniul producerii, păstrării, comercializării și utilizării resurselor de prăsilă, inclusiv în cadrul schimburilor interstatale și operațiunilor de import-export a acestora, se efectuează de către Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, și Camera de Licențiere în limitele competenței stabilite de legislație.

(2) Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală supune controlului:

a) prezența sau lipsa înregistrării resurselor de prăsilă în registrul de origine sau în alt document zootehnic prevăzut de legislația Republicii Moldova sau statului de origine a acestora;

b) respectarea procedurilor, normelor și condițiilor genealogice privind admiterea resurselor de prăsilă pentru reproducție;

c) respectarea procedurilor și admisibilitatea utilizării materialului seminal, a ovulelor și a embrionilor de animale;

d) modul în care au fost respectate metodele de control a performanțelor și evaluarea valorii genetice a resurselor de prăsilă.

(3) Camera de Licențiere supune controlului modul în care titularul de licență respectă condițiile de licențiere a activităților ce țin de producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă destinate reproducerii.

(4) În procesul operațiunilor de export a resurselor de prăsilă, Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală poate decide efectuarea de controale la întreprinderile zootehnice producătoare și/sau exportatoare, precum și la organizațiile de stat sau private care țin registre genealogice de origine a resurselor de prăsilă.

Articolul 49. Comercializarea resurselor de prăsilă pe piața internă

Comercializarea resurselor de prăsilă destinate reproducerii pe piața internă se efectuează în baza:

a) contractului de vânzare-cumpărare sau altui contract de înstrăinare a resurselor de prăsilă cu indicarea speciei și rasei animalelor de fermă, altor resurse de prăsilă, apartenența de clasă, cantitatea și destinația acestora;

b) licență de activitate în domeniu;

c) certificatului veterinar de sănătate;

d) certificatului de origine a resurselor de prăsilă (pașaportului individual, în cazul bovinelor);

e) certificatului de identificare a resurselor de prăsilă.

Articolul 50. Importul resurselor de prăsilă

(1) Importul resurselor de prăsilă destinate reproducerii se permite doar în cazul în care resursele de prăsilă:

a) sînt înregistrate într-un registru genealogic de origine a resurselor de prăsilă în statul de origine (de expediție) a acestora și pot fi înscrise într-un registru genealogic de origine a resurselor de prăsilă ținut oficial în Republica Moldova;

b) sînt însoțite de certificatului veterinar de sănătate;

c) sînt însoțite de certificatului de origine a resurselor de prăsilă;

d) sînt însoțite de certificatului de identificare a resurselor de prăsilă.

(2) Importul resurselor de prăsilă destinate reproducerii se efectuează în baza:

a) contractului de import a resurselor de prăsilă cu indicarea speciilor și rasei animalelor de fermă, altor resurse de prăsilă, apartenența de clasă, cantitatea și destinația acestora;

b) certificatului de origine a resurselor de prăsilă;

c) certificatului de identificare a resurselor de prăsilă;

d) autorizației eliberată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în condițiile alin.(4).

(3) Se permite importul resurselor de prăsilă destinate reproducerii numai de clasele record și elită, care fac parte din Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale omologate (raionate) în Republica Moldova.

(4) Importul resurselor de prăsilă de alte clase decît record și elită sau care nu fac parte din Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale omologate (raionate) în Republica Moldova se admit doar cu autorizația Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, eliberată în mod gratuit, în termen de 7 zile de la depunerea cererii, în următoarele scopuri:

a) testării și creării raselor, tipurilor, liniilor, crosurilor și hibrizilor noi de animale, precum și pentru ameliorarea celor existente;

b) efectuării experimentelor tehnice sau cercetărilor științifice, efectuate sub controlul și supravegherea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în cadrul instituțiilor științifice și instituțiilor de învățământ superioare de profil;

c) reproducerii și exportului integral al acestora în scopuri prăсібile și neprăсібile.

(5) Organizația de stat sau privată din Republica Moldova autorizată cu dreptul de ținere a regitrelor genealogice nu poate interzice înscrierea în registrele lor genealogice a resurselor de prăsilă importate dintr-un alt stat, în cazul în care acestea corespund prevederilor alineatelor (1), (2), (3) și (4).

(6) În cazul în care anumite resurse de prăsilă importate, au caracteristici specifice care le diferențiază de populația aceleiași rase din Republica Moldova, acestea vor fi înregistrate la o secțiune separată a registrului genealogic al rasei căreia îi aparțin.

(7) Întreprinderile și asociațiile deținătorilor de animale din țere țate, controalele efectuate oficial la întreprinderile zootehnice producătoare și/sau exportatoare din țere țate în procesul operațiunilor de import a resurselor de prăsilă, precum și registrele genealogice ținute în țere țate, vor fi recunoscute de către Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală după prezentarea și confirmarea documentelor doveditoare în acest sens în conformitate cu acordurile internaționale, la care Republica Moldova este parte.

Articolul 51. Exportul resurselor de prăsilă

(1) Exportul resurselor de prăsilă destinate reproducerii se efectuează în baza următoarelor acte:

a) certificatului veterinar de sănătate pentru export;

b) licenței de activitate pentru producerea, păstrarea și comercializarea resurselor de prăsilă destinate reproducerii;

c) certificatului de origine a resurselor de prăsilă (pașaportului individual, în cazul bovinelor);

d) certificatului de identificare a resurselor de prăsilă;

(2) Se permite exportul resurselor de prăsilă destinate reproducerii numai de clasele indicate la alin.(3) al art. 50.

(3) Exportul resurselor de prăsilă destinate reproducerii de alte clase decât cele indicate la alin. (3) al art. 50 se permite doar în scopurile indicate la alin. (4) al art. 50 cu autorizația Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, eliberată gratuit, în termen de 7 zile de la depunerea cererii în scris.

(4) În procesul operațiunilor de export a resurselor de prăsilă, certificatul de origine și certificatul de identificare a resurselor de prăsilă se întocmesc în limba oficială a țării de destinație a resurselor de prăsilă și/sau în una din limbile oficiale ale Uniunii Europene și vor conține cel puțin datele conform certificatelor tipizate, aprobate de Guvern, însă aceste date pot fi completate cu informații suplimentare, la cererea exportatorului, cu aprobarea Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală.

Articolul 52. Cerințe suplimentare privind importul-exportul unor resurse de prăsilă

(1) Pentru a putea fi importat sau exportat, materialul seminal, inclusiv congelat, trebuie:

a) să provină de la un animal înregistrat într-un registru genealogic de origine sau în alt registru oficial, conform legislației statului de origine;

b) să provină de la un animal care a fost supus controalelor de performanță și de evaluare a valorii genetice, stabilite în conformitate cu legislația statului de origine, normele și condițiile zootehnice în vigoare;

c) să fie însoțit de un certificat de origine și un certificat de identificare, eliberat în conformitate cu legislația statului de origine.

(2) Pentru a putea fi importate sau exportate, ovulele sau embrionii trebuie:

a) să provină de la un animal înregistrat într-un registru genealogic sau în alt registru oficial, conform legislației statului de origine;

b) să fie însoțite de un certificat de origine și un certificat de identificare, eliberat în conformitate cu legislația statului de origine.

(3) Importul-exportul cu ecvidee destinate reproducerii se efectuează în următoarele condiții:

a) ecvideele, care fac obiectul operațiunilor de import-export, sînt înscrise oficial într-un registru de origine a ecvideelor ale statului exportator;

b) ecvideele, care fac obiectul operațiunilor de import-export, vor fi înscrise în registrele genealogice de origine a ecvideelor ale Republicii Moldova sub același nume, cu indicarea, în conformitate cu acordurile internaționale, a statului inițial de origine a ecvideelor, spermei, ovulelor și embrionilor de ecvidee.

(4) În cazul în care statutul organizației, care ține registre genealogice de origine a ecvideelor, nu interzice acest lucru:

a) numele original al ecvideelor poate fi precedat sau urmat de alt nume, temporar sau permanent, cu condiția ca, pe tot timpul vieții animalului, numele original să fie indicat între paranteze, iar țara de origine să fie indicată prin inițiale unanim acceptate prin acorduri internaționale;

b) vor fi luate măsuri alternative pentru păstrarea identității animalului.

Articolul 53. Folosirea resurselor de prăsilă pentru reproducerea animalelor

(1) Pentru reproducerea animalelor se permite folosirea resurselor de prăsilă, reproducătorilor de rasă pură și, după caz, a animalelor reproducătoare hibride, înscrise în registre genealogice de origine a acestora, confirmate prin certificate de origine și certificate de identificare a acestora și/sau omologate în Republica Moldova.

(2) Folosirea reproducătorilor pentru împerechere la bovine, porcine, ovine și alte specii de animale pentru producție-marfă se admite după aprobarea lor de către Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală cu consultarea și acordul instituțiilor științifice de profil.

(3) Se interzice folosirea resurselor de prăsilă care nu fac parte din Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale omologate (raionate) în Republica Moldova pentru reproducerea animalelor.

(4) Utilizarea resurselor de prăsilă în scopul clonării animalelor poate fi admis, cu titlu de excepție, numai în scopuri științifice, doar în cadrul și la cererea motivată a instituțiilor științifice de profil cu acordul prealabil în scris al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Sănătății, sub controlul și supravegherea permanentă a Agenției Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală.

CAPITOLUL X. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL ZOOTEHNIEI

Articolul 54. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Încălcarea sau nerespectarea prezentei legi atrage după sine răspunderea disciplinară (inclusiv materială), civilă, administrativă și penală, în conformitate cu legea.

(2) Constituie contravenții administrative și atrage după sine răspunderea conform Codului cu privire la contravențiile administrative următoarele fapte:

a) încrucișarea animalelor din rase sau specii diferite cu încălcarea normelor și condițiilor zootehnice în vigoare;

b) refuzul de a prezenta reprezentanților autorităților publice competente a informațiilor și/sau a documentelor relevante, precum și prezentarea unor date incomplete sau eronate, despre animalele aflate în proprietate sau în folosință în procesul individualizării, identificării și înregistrării de stat a animalelor;

c) prezentarea și/sau includerea intenționată a datelor false sau eronate privind animalele în registrul de stat al animalelor, registrele genealogice de origine a animalelor, certificatele de origine a animalelor și certificatele de identificare a animalelor;

d) producerea de embrioni, material seminal congelat, icre embrionate, larve și puiet de pește, ouă de incubație pentru hibridi comerciali și ouă de viermi de mătase, în afara unităților specializate, autorizate în acest scop, sau de la reproducători, pentru folosirea cărora nu s-au emis autorizații, precum și introducerea și utilizarea celor provenite din import, cu încălcarea cerințelor stabilite de legislație, normelor și condițiilor genealogice și zootehnice în vigoare și/sau fără a dispune de autorizația (licența) necesară;

e) practicarea și/sau susținerea tacită a concurenței neloiale în procesul circuitului juridic intern și interstatal al animalelor, resurselor de prăsilă și produselor de origine animalieră, inclusiv prin înțelegeri sau acorduri de cartel;

f) încălcarea procedurilor legale de admitere a animalelor pentru reproducție, de utilizare a materialului seminal, a ovulelor și a embrionilor de animale, de aplicare a metodelor de control a performanțelor și de apreciere a valorii genetice a animalelor;

g) încălcarea regulilor și parametrilor normativi la creșterea, întreținerea, nutriția animalelor și comercializarea lor;

h) încălcarea intenționată a normelor privind selecția și reproducția în zootehnie, evidența zootehnică sau statistică a animalelor;

i) încălcarea metodologiei și standardelor în vigoare la aprecierea materialului seminal, categoriei, calității animalelor și producției zootehnice de către producători, colectori și procesatori;

î) încălcarea normelor și regulilor privind evaluarea animalelor reproducătoare, verificarea și aprecierea lor potrivit calității descendenților și productivității proprii;

j) încălcarea modului de folosire sau folosirea stimulatorilor de creștere, preparatelor biologice și veterinare, substanțelor dezinfectante neautorizate (interzise);

k) refuzul de a prezenta sau prezentarea datelor incomplete sau false organelor de statistică și autorităților administrației publice locale privind numărul de animale pe specii;

l) refuzul de a efectua înregistrarea de stat a animalelor deținute în proprietate sau în folosință și de a ține evidența individuală a resurselor de prăsilă și a produselor de origine animalieră;

m) pășunatul animalelor pe terenuri ce nu sînt destinate pentru pășunat;

n) încălcarea normelor și parametrilor de calitate și salubritate în procesul producerii, circuitului juridic și folosirii nutrețurilor concentrate simple, combinate, preparatelor furajere, premixturilor, substanțelor energetice, substanțelor minerale și preparatelor speciale, folosite la nutriția animalelor;

o) producerea sau cauzarea intenționată a durerii, a suferinței, a stării de neliniște sau de invaliditate a animalelor, inclusiv prin lucrări experimentale, lovire sau accidente traumatice, prin înfometare, sete sau oboseală excesivă, prin privarea animalelor de libertate sau legarea defectuoasă sau încarcerarea severă, singurătate, fie prin introducerea în spațiul lor de viață a unor animale din alte specii sau din aceeași specie fără o acomodare prealabilă, prin zgomote puternice, șocuri luminoase sau electrice;

p) încălcarea regulilor de protecție, nutriție, creștere, întreținere, exploatare și manipulare a animalelor;

q) executarea neautorizată a transferului de embrioni sau a însămînțărilor artificiale;

r) monta clandestină, inclusiv folosirea reproducătorilor masculi neautorizați;

s) neprezentarea și nedeclararea animalelor persoanelor abilitate să efectueze recensămintele, identificarea și/sau înregistrarea de stat a animalelor;

t) folosirea unor componente neadecvate sau necertificate calitativ pentru fabricarea de nutrețuri combinate sau de premixturi furajere;

u) refuzul sau împiedicarea executării lucrărilor agrotehnice și de altă natură, prevăzute de legislație și/sau planul de exploatare a pășunilor;

v) circulația pe pășuni cu mijloace de transport care atrag după sine deteriorarea acestora;

w) neacordarea ajutorului necesar sau neluarea de măsuri pentru a înștiința proprietarul, deținătorul sau autoritățile publice competente, în cazul găsirii unui animal rătăcit, părăsit sau abandonat a cărui viață, sănătate ori integritate corporală este în primejdie;

y) atribuirea pășunilor proprietate publică pentru utilizare contrar destinației și categoriei de folosință și/sau utilizarea acestora contrar destinației și categoriei de folosință;

z) interzicerea sau îngrădirea în orice alt mod, fără just temei, a accesului animalelor la pășunile și obiectivele acvatice proprietate publică.

(3) Aplicarea măsurilor de răspundere administrativă nu exclude răspunderea civilă a persoanelor vinovate pentru cauzarea de daune deținătorilor de animale, terțelor persoane, statului sau autorităților administrației publice locale.

Articolul 55. Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni din data publicării.

Articolul 56. Concordarea legislației cu prezenta lege

(1) Guvernul:

în termen de 3 luni, va propune Parlamentului proiectele de legi necesare pentru a aduce legislația în concordanță cu prezenta lege.

în termen de 6 luni, va aproba:

- Programul național de obținere, selecție și reproducere, folosire rațională și păstrare a resurselor de prăsilă;
- Regulamentul cu privire la aprobarea realizărilor selecției în zootehnie;
- Regulamentul privind atribuirea și valorificarea pășunilor și obiectivelor acvatice proprietate publică;
- forma și conținutul tipizatei certificatului de origine a resurselor de prăsilă;
- forma și conținutul tipizatei certificatului de identificare a resurselor de prăsilă;
- forma și conținutul registrului genealogic model de origine a resurselor de prăsilă;
- metodologia unică de control a performanțelor și de evaluare a valorii genetice a resurselor de prăsilă;
- criteriile generale de certificare a resurselor de prăsilă;
- condițiile zootehnice de admitere la reproducere a animalelor și de folosire a materialului seminal, a ovulelor sau a embrionilor provenite de la acestea;
- criteriile de certificare și Lista întreprinderilor, asociațiilor profesionale ale deținătorilor de animale și altor organizații, abilitate să dețină sau să creeze registre genealogice de origine a resurselor de prăsilă;
- criteriile de creare, întocmire, de înscriere și coordonare a activităților de ținere a registrelor genealogice de origine a resurselor de prăsilă;
- criteriile de creare, întocmire, de înscriere și coordonare a activităților de ținere a registrelor genealogice de origine a animalelor reproducătoare hibride
- Regulamentul cu privire la atestarea de stat a crescătoriilor de animale de rasă;
- Regulamentul privind periodicitatea, modalitățile de control și atestare a fermelor zootehnice acceptate pentru creșterea unor specii sau rase concrete de animale;
- Lista fermelor zootehnice acceptate pentru creșterea unor specii și rase concrete de animale;
- condițiile și criteriile de autorizare a organizațiilor de stat sau private în controlul oficial al producerii nutrețurilor combinate și preparatelor furajere;
- Regulamentul privind modul de formare și utilizare a Fondului pentru dezvoltarea sectorului zootehnic;

(3) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în termen de 6 luni:

- va aproba Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale omologate (raionate) în Republica Moldova;
- va aproba Normele și instrucțiunile privind controlul oficial al performanțelor zootehnice și valorii genetice a resurselor de prăsilă;
- va aproba Normele metodologice și parametrii tehnici de organizare, exploatare și folosire a pășunilor;
- va aproba, în comun cu Ministerul Sănătății, Normele privind parametrii de calitate și salubritate a nutrețurilor concentrate simple, combinate, a aditivilor furajeri, a substanțelor energetice, a substanțelor minerale și preparatelor speciale, folosite la nutriția animalelor.

(4) Autoritățile administrației publice locale sunt obligate:

- să aprobe planuri anuale de exploatare a pășunilor, altor categorii de terenuri și obiective acvatice din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective, utile exploatațiilor zootehnice, în colaborare cu deținătorii de animale și asociațiile profesionale locale ale acestora;
- să aprobe, în termen de 6 luni, regulamente locale privind atribuirea și valorificarea pășunilor și obiectivelor acvatice din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective.

Articolul 57. Abrogarea unor acte legislative

La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

- a) Legea zootehniei nr.412-XIV din 27 mai 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova 1999, nr.73-77, art.347), cu modificările ulterioare;
- b) Legea nr.371-XIII din 15 februarie 1995 privind selecția și reproducția în zootehnie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.20, art.182), cu modificările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ *asupra proiectului Legii zootehniei*

Prezentul proiect de lege este elaborat în scopul consolidării cadrului instituțional și creării condițiilor organizatorice, economico-juridice favorabile dezvoltării stabile a sectorului zootehnic.

Cadrul legal actual de bază privind reglementarea domeniului zootehnic, selecția și reproducția în zootehnie este constituit din Legea zootehniei nr. 412-XIV din 27.05.1999 și Legea nr. 371-XIII din 15.02.1995 privind selecția și reproducția în zootehnie, a căror prevederi sunt depășite, conținând norme contradictorii, iar unele chiar, nu mai au nici o relevanță asupra relațiilor actuale din acest domeniu.

Întru actualizarea reglementărilor din domeniul zootehnic, inclusiv asigurarea unui cadru legal care ar contribui la o asigurare mai eficientă a supravegherii și controlului de stat, condițiilor de creștere, întreținere, nutriție, ameliorare, selecție, reproducție, protecție și circulație juridică a animalelor, a fost elaborat prezentul proiect de lege a zootehniei, care va suplini cadrul legal din domeniu existent. Acest proiect, are drept obiectiv contribuirea la ridicarea calității raselor și speciilor de animale existente, crearea de noi rase, tipuri, linii, crosuri și hibrizi de animale cu un înalt potențial productiv și competitiv, susținerea întreprinderilor agricole și crescătorilor individuali de animale, care implementează tehnologii avansate și proiecte inovaționale în domeniul creșterii, nutriției, ameliorării, selecției, reproducției și protecției animalelor, ridicarea calității produselor de origine animalieră, competitivitatea și exportul acestora pe piața internațională, etc.

Deasemenea, prezentul proiect are drept scop ridicarea la nivel de lege a normelor de inițiere și desfășurare a activităților în zootehnie, sau după caz abilitarea Guvernului sau Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în fiecare caz aparte de a reglementa anumite acțiuni din domeniul zootehnic, delimitarea clară a atribuțiilor autorităților de reglementare, supraveghere și control, drepturile și obligațiile deținătorilor de animale, etc., prin prisma prevederilor Legii nr. 280-XVI și nr. 281-XVI din 14.12.2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și, implicit, prevederilor Legii nr. 235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Viceministru

Anatolie SPIVACENCO

210 062 – Ion Bizuțchi/ 210 052 - Radeonov – Ministerul; 211-553 – N. Ciubuc (jurist)